

використання можливостей дистанційного навчання. І той факт, що дистанційне навчання послідовно впроваджується у навчальний процес у Харківському національному університеті внутрішніх справ, свідчить про позитивні зрушення у системі підготовки кадрів для ОВС України.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження Положення про дистанційне навчання : наказ МОН України від 25 квіт. 2013 р. № 466 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>.

2. Про вищу освіту : закон України від 1 лип. 2014 р. № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

3. Монастирський В. М. Особливості професійного навчання та профорієнтаційної роботи в навчальних закладах МВС України / В. М. Монастирський // Наукова скарбниця освіти Донеччини. – 2010. – № 2 (7). – С. 99–101.

Одержано 19.09.2014

УДК 342.9(477)

Олександр Миколайович МУЗИЧУК,

доктор юридичних наук, професор,

начальник факультету підготовки фахівців для підрозділів слідства Харківського національного університету внутрішніх справ

Практична спрямованість навчального процесу та наукових досліджень на факультеті підготовки фахівців для підрозділів слідства Харківського національного університету внутрішніх справ

Узагальнення практики застосування положень нового Кримінального процесуального кодексу України (надалі – КПК) свідчить про необхідність нових підходів до організації навчального процесу та наукової діяльності з метою виявлення проблемних питань кримінального провадження та пошуку шляхів їх вирішення. У цьому напрямі важливого значення набуває поєднання зусиль представників науково-педагогічного складу факультету та практичних підрозділів органів внутрішніх справ.

З метою надання методичної і практичної допомоги практичним підрозділам ОВС щодо вивчення положень нового КПК України науково-педагогічним складом кафедр ХНУВС у позаробочий час проведено 32 лекції для працівників слідчих, оперативних та інших служб райвідділів внутрішніх справ ГУМВС України в Харківській, а також 18 лекцій для працівників райвідділів внутрішніх справ м. Харкова. Крім цього, з метою підвищення кваліфікації керівного складу апарату Харківського міського

управління внутрішніх справ та управління МВС України на Південній залізниці проведено лекції щодо роз'яснення положень нового КПК України.

Науково-педагогічним складом кафедр факультету проводяться консультації працівників слідчих підрозділів органів внутрішніх справ із різних регіонів України щодо проблемних питань застосування положень КПК. На сайті факультету започатковано нову рубрику «Питання – відповідь», сутність якої полягає у тому, що науково-педагогічні працівники факультету відповідають на проблемні питання слідчої діяльності, які задають слідчі, адвокати, прокурори та інші учасники кримінального процесу.

Науково-педагогічні працівники факультету знайомляться з проблемними питаннями застосування положень кримінального процесуального законодавства під час стажування у слідчому управлінні ГУМВС України в Харківській області.

Згідно затвердженого графіку викладачами кафедр факультету разом із слідчими проводяться бінарні заняття як у територіальних підрозділах органів внутрішніх справ, так і безпосередньо в Університеті.

Активно використовується навчально-практичний комплекс «Навчальний райвідділ та спеціалізовані криміналістичні класи», який є навчальним приміщенням, призначеним для відпрацювання знань та умінь, одержаних курсантами та слухачами в ході вивчення теоретичних дисциплін, необхідних для виконання функціональних обов'язків за певними посадами, та освоєння форм та методів діяльності органів внутрішніх справ.

Одним із прикладів взаємодії науково-педагогічного складу кафедр факультету з практичними підрозділами ОВС є розробка методичних рекомендацій на замовлення ГСУ МВС України.

До участі у проведенні навчальних занять запрошуються працівники слідчого управління ГУМВС України в Харківській області, які знайомлять курсантів із актуальними питаннями діяльності слідчих підрозділів.

Кафедри факультету приймають активну участь у проведенні наукових досліджень з актуальних проблем практичної діяльності ОВС відповідно до Плану науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт ХНУВС. Приміром, у 2013 році було підготовлено проект Закону України «Про статус слідчих»; науково-практичний коментар до глав 22, 23 КПК; методичні рекомендації у вигляді алгоритму дій працівників органів внутрішніх справ та єдиних зразків процесуальних документів; пропозиції до Методики розрахунку норм навантаження на слідчих органів досудового розслідування МВС України та Переліку основних видів робіт, що виконують слідчі органів внутрішніх справ України, до Інструкції про

організацію проведення негласних розшукових дій. Вище наведені та інші наукові розробки науково-педагогічного складу факультету систематично, а саме за підсумком календарного року друкуються у систематизованому збірнику наукових праць факультету. У таких збірниках представлені методичні рекомендації, проекти нормативно-правових актів та наукові роз'яснення окремих положень чинного кримінального та кримінального процесуального законодавства, розроблені кафедрами факультету. Наукові праці, що включені до збірника, безпосередньо стосуються питань удосконалення форм та методів діяльності слідчих та інших підрозділів ОВС України під час розслідування кримінальних правопорушень.

Результати поєднання зусиль науково-педагогічного складу кафедр факультету та представників практичних підрозділів органів внутрішніх справ з метою вирішення актуальних проблем застосування кримінального процесуального законодавства були враховані під час оновлення навчально-методичного забезпечення відповідних професійно-орієнтованих дисциплін, визначення пріоритетних напрямів наукових досліджень, що характеризує їх практичну спрямованість.

Кафедрами факультету здійснюється розробка мультимедійних курсів для проведення лекційних занять за темами навчальних дисциплін. Суттєвим досягненням в організації навчального процесу є обладнання лекційних залів факультету мультимедійною технікою. Використання сучасних науково-технічних засобів у навчальному процесі сприятиме більш ефективному закріпленню курсантами теоретичних знань та практичних навичок складання процесуальних документів.

Ефективна організація навчального процесу та наукової діяльності в умовах нового КПК України неможлива без належним чином організованої взаємодії науково-педагогічного складу факультету із практичними підрозділами органами внутрішніх справ, основними формами якої є:

- спільна розробка стандартів навчально-методичного забезпечення підготовки фахівців для підрозділів слідства (навчальні програми, робочі навчальні програми, методичне забезпечення для проведення семінарських та практичних занять, програми практики та стажування на посаді слідчого). Зокрема, практичні працівники СУ та інших підрозділів ГУМВС у Харківській області надають рецензії на навчальні програми, робочі навчальні програми, програми практики та стажування;

- розробка законодавчих та інших нормативно-правових актів з питань діяльності ОВС України, удосконалення роботи слідчих підрозділів за дорученням МВС України;

- підготовка методичних рекомендацій на замовлення ГСУ МВС України, Управління боротьби із кіберзлочинністю тощо, зокрема

розроблені методичні рекомендації «Порядок та умови екстрадиції до України обвинувачених (підозрюваних) на стадії досудового слідства», «Особливості провадження у справах з застосування примусових заходів медичного характеру», «Методичні рекомендації з питань протидії кіберзлочинності» та ряд інших;

– проведення за участю представників практичних підрозділів ОВС наукових та науково-практичних заходів (конференцій, круглих столів, семінарів);

– залучення до складу комісій із захисту матеріалів стажування на посаді слідчого керівників слідчих підрозділів м. Харкова, а до складу комісій із захисту матеріалів навчальної практики – досвідчених слідчих (заступників начальника СУ, начальників відділів СУ ГУМВС України в Харківській області);

– залучення в якості голів Державних екзаменаційних комісій досвідчених керівників ОВС України, у тому числі і керівників слідчих підрозділів СУ ГУМВС України в Харківській області;

– залучення працівників практичних підрозділів для проведення практичних (семінарських) занять, у тому числі і тих, хто проходить курси підвищення кваліфікації у Центрі післядипломної освіти ХНУВС;

– створення кафедри на громадських засадах до складу якої увійшли як представники факультету, так і СУ ГУМВС у Харківській області, НДЕКЦ ГУМВС у Харківській області, УМВС України на Південній залізниці;

– надання роз'яснень щодо застосування норм чинного кримінального та кримінально-процесуального законодавства;

– участь представників практичних органів ГУМВС, УМВС України в областях у виховній роботі з питань посилення мотивації до служби в ОВС та оцінки загального рівня підготовки майбутніх правоохоронців, зокрема, у формі відвідування курсантських підрозділів представниками галузевих служб, проведення зустрічей та бесід з курсантами, участь у розподілі на службу тощо;

– залучення працівників кафедр факультету до проведення занять із службової підготовки за відповідною тематикою в практичних органах та підрозділах ГУМВС України в Харківській області («Забезпечення прав людини у правоохоронній діяльності», лекції з питань застосування положень нового КПК України тощо);

– створення Науково-дослідної лабораторії на громадських засадах з питань вивчення психологічних, соціологічних, педагогічних та кримінологічних аспектів злочинності та вдосконалення процесу відбування кримінальних покарань в роботі якої беруть участь кафедра кримінального права та кримінології та представники Управління Державної пенітенціарної служби України в Харківській області;

– використання в науково-дослідній діяльності та навчальному процесі практичних розробок та методичних рекомендацій, підготовлених галузевими службами МВС України. Зокрема, під час проведення практичних та семінарських занять з курсу «Досудове слідство», спецкурсів з криміналістики використовуються макети кримінальних справ про окремі види злочинів, підслідних ОВС, що надійшли з Головного слідчого управління МВС України та слідчих управлінь ГУМВС, УМВС України в областях, і у розробці яких брали участь представники факультету;

– надання СУ ГУМВС України в Харківській області та Науково-дослідним експертно-криміналістичним центром ГУМВС у Харківській області допомоги у створенні навчальних полігонів та спеціалізованих аудиторій (надання криміналістичних зразків та техніки, допомога у оформленні полігонів).

Науково-педагогічний склад факультету бере активну участь у законотворчій діяльності. Основним напрямом діяльності у даній сфері є взаємодія з Комітетом з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності Верховної Ради України. Так, протягом 2013–2014 років працівниками факультету підготовлено та направлено на адресу Комітету питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності Верховної Ради України 24 пропозиції до чинного законодавства та проектів Законів України.

З метою підвищення ефективності взаємодії факультету з практичними підрозділами органів внутрішніх справ вважаємо за доцільне:

1) розробити перспективний план спільних заходів університету та практичних підрозділів щодо подальшого обладнання в Університеті навчальних полігонів, спеціалізованих аудиторій та утворення нових, які б використовувалися не тільки для проведення практичних занять із курсантами, а й практичними працівниками під час службової підготовки;

2) поширити досвід створення разом із практичними працівниками і використання в навчальному процесі та під час занять зі службової підготовки у практичних органах «бібліотек слідчого», відеотек, які містять відео фрагменти конкретних практичних ситуацій та ігрові навчальні відеофільми;

3) інтенсифікувати залучення практичних працівників до проведення навчальних занять;

4) забезпечити більш тісну взаємодію комплектуючих підрозділів структурних підрозділів ХНУВС у проведенні профорієнтаційної роботи з відбору на навчання кандидатів, які схильні до служби в конкретних підрозділах органів внутрішніх справ;

5) активізувати укладення договорів про співпрацю між кафедрами факультету та відповідними профільними службами та практичними підрозділами ГУМВС України в Харківській області;

З метою удосконалення організації навчального процесу та наукової діяльності у ХНУВС в умовах нового КПК пропонується покращити забезпечення відповідних кафедр аналітичними матеріалами ГСУ, статистичними даними, матеріалами узагальнення слідчої практики, зразками кримінальних проваджень.

Вважаю, що реалізація вищенаведених пропозиції дозволить підвищити рівень теоретичної та практичної підготовки курсантів і слухачів магістратури, а також поглибити рівень практичної спрямованості наукових досліджень.

Одержано 16.09.2014

УДК 342.9(477)

Олег Володимирович ВИННИК,

т.в.о. начальника факультету з підготовки фахівців для підрозділів міліції громадської безпеки та кримінальної міліції у справах дітей, здобувач Харківського національного університету внутрішніх справ

Особливості стимулювання службової діяльності працівників ОВС України

З переходом України до нового ринкового напрямку розвитку збільшуються й модифікуються і правопорушення, що значною мірою підвищило вимоги до державно-службової діяльності працівників органів внутрішніх справ з боку суспільства та держави. Однак, досягнення необхідного рівня професіоналізму персоналу органів внутрішніх справ у значній мірі гальмується недостатньою розробленістю процедур стимулювання праці працівників ОВС. Зокрема, не розвинуто понятійно-категорійний апарат проблематики матеріального та морального стимулювання персоналу, нечітко визначені умови, підстави та види стимулювання працівників органів внутрішніх справ, наявні чисельні прогалини та суперечності у нормативних актах, що регламентують відповідні державно-службові правовідносини, гостро постає проблема невідповідності відомчого нормативно-правового забезпечення загальним вимогам законодавства. Це призводить до зниження дієвості механізму стимулювання ефективної та якісної праці працівників, детермінує нестабільність кадрових процесів в органах внутрішніх справ, провокує звільнення кваліфікованих спеціалістів, недостатню службово-трудова активність певної частини персоналу.